

Подвиг юнака

Повісті минулих літ

**«Подвиг юнака»
з літописної оповіді
«Повісті минулих літ»
у переказі Віктора Близнеця**

Літо 968. Вперше прийшли печеніги на Руську землю, а Святослав був тоді в Переяславці на Дунаї. І заперлась Ольга в Києві з онуками своїми. І обступили печеніги місто великою силою: безліч їх стояло навкіл міста. І не можна було ні вийти з Києва, ні звістку послати, ні коня нопоїти - стояли печеніги на річці Либеді. Знемагали люди без їжі та без води. І зібралися люди тієї сторони Дніпра на човнах і стояли на тому березі. І не можна було ні їм пробратися в Київ, ні з Києва до них. І стала тужити люди в місті й питали:

- Чи нема кого, хто б міг перепливати на той бік Дніпра й сказати їм: коли не піступлять вони на ранок до міста і не допоможуть нам, здамось печенігам.

І сказав один отрок:

- Я перепливу.

І відповіли йому:

- Йди.

Він же вибрався з міста і побіг з вуздечкою в руках через стійбище печенігів, питаючи їх:

- Не бачив хто мого коня?

Бо він умів говорити по-печенізькому, і його визнали за свого. І коли він проскочив до річки, то швидко зняв одежину, кинувся у Дніпро і поплив. Побачивши це, печеніги метнулись за ним, стріляли у нього з луків, та нічого не могли зробити. На тому березі помітили його, випливли навпроти човном, забрали його і привезли до дружини.

І сказав їм отрок:

- Якщо завтра не підійдете до міста, то люди здадуться печенігам.

Промовив же воєвода їхній, іменем Претич:

- Підійдемо завтра на човнах, заберемо княгиню й княжичів і помчимо на цей бік. Якщо не врятуємо їх, то ганьбою покриємо себе, і Святослав усіх нас вигубить.

Ранком, як тільки почало світати, сіли вони в човни і голосно засурмили. А на горах весь Київ озвався гуками. Печенігам же здалося, що то прийшов сам князь, і вони побігли від міста хто куди. І вийшла Ольга з онуками до людей у човнах. Печенізький же князь, побачивши її, повернувся один і спитав у воєводи Претича:

- Хто це прийшов?

Претич відказав йому:

- Люди з того боку Дніпра.

Печенізький же князь знов запитав:

- А ти не князь часом?

Претич відповів:

- Я воїн його і прийшов у сторожі, в першому загоні, а за мною іде військо з самим князем: без числа і ліку воїнів.

Так він сказав, щоб пригрозити їм. Князь же печенізький звернувся до Претича:

- Будь мені другом.

Той відповів:

- Так і зроблю.

І потисли вони руки один одному. І дав печенізький князь Претичу коня, шаблю і стріли. Він же дав йому кольчугу, щит і меч.

І відступили печеніги від Києва, і стали на Либеді. І не можна було, як і раніше, коня вивести напоїти.

Послали кияни до Святослава із словами:

- Ти, князю, шукаєш чужої землі і про неї турбуєшся, а свою занехаяв. А нас мало не взяли печеніги, і матір твою, і дітей твоїх. Якщо не прийдеш і не оборониш нас, то нас таки візьмуть. Невже тобі не жаль вітчизни своєї, ані матері старої, ані дітей своїх?

Почувши те, Святослав швидко сів на коня і помчав у Київ з дружиною своєю. Поцілував він матір свою та дітей і пожурився з того, що натерпілись вони від печенігів. І зібрав воїнів, і прогнав печенігів у поле, і настав мир.